

Landbrugets økonomiske situation og fremtidsudsigter samt den påtænkte Grønne Vækst Reform set på baggrund heraf

Hansen, Jens

Publication date:
2009

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Hansen, J., (2009). *Landbrugets økonomiske situation og fremtidsudsigter samt den påtænkte Grønne Vækst Reform set på baggrund heraf*, Nr. 1/1-01, 12 s., feb. 20, 2009.

Landbrugets økonomiske situation og fremtidsudsigter samt den påtænkte Grønne Vækst Reform set på baggrund heraf

Indledning

Efter 15 års næsten uafbrudte stigninger er priserne på landbrugsejendomme kommet op på et meget højt niveau, mens priserne på en række landbrugsprodukter efter kraftige stigninger især i 2. halvår 2007 efterhånden er tilbage på niveauet fra årene før 2007. Spørgsmålet er, om landbruget står over for en økonomisk krise – herunder om de mange års stigninger i priserne på landbrugsejendomme afløses af fald.

Dette notat har primært til formål at belyse, hvor godt landbruget er rustet til at modstå en måske kommende årrække med lav indtjening og faldende ejendomspriser. Herudover redegøres for effekten på landbrugets investeringer af de dystre økonomiske udsigter, mens der afslutningsvis ses på de overordnede virkninger af den påtænkte Grønne Vækstplan. Der fokuseres udelukkende på heltidslandbrug, da deltidsbrugen økonomi primært afhænger af indtjeningen fra andre kilder end landbrugsbedriften.

Notatet, der er udarbejdet efter anmodning fra Fødevarerministeriet, er en uddybning og opdatering af et notat med samme titel fra 18-12-2008. Årsagen til opdateringen er primært, at priserne på svin nu forventes at stige væsentlig mindre i 2009 i forhold til 2008 end for blot få måneder siden, samt at prisen på mælk er faldet mere end tidligere forudset. Endvidere foreligger der på indeværende tidspunkt (februar 2009) mere præcise oplysninger om produkt- og faktorpriserne samt om høstudbyttet af grovfoder i 2008.

Landbrugenes soliditet

Landbrugets soliditet er belyst i tabel 1 (se omstående bilag) ved en oversigt over aktiver og passiver samt gældsandele for alle heltidslandbrug under ét samt for heltidslandbrug opdelt efter brugerens alder. Af tabellen ses, at heltidslandbrugenes gæld ultimo 2007 androg 60 pct. af aktivernes værdi – faldende med brugerens - alder fra 82 pct. for brugere under 35 år til 43 pct. for brugere på 65 år og derover.

I de landbrugsregnskaber, der ligger bag ovennævnte tal, er værdien af fast ejendom ansat til ejendomsværdien ifølge den offentlige ejendomsvurdering, der ultimo 2007 lå langt un-

der værdien i fri handel. Hvis handelsværdien af fast ejendom lægges til grund for opgørelsen af gældsprocenten, er denne derfor væsentlig mindre, jf. tabel 1.

Et muligt forestående fald i priserne på fast ejendom vil naturligvis bidrage til at forøge gældsprocenten udregnet på grundlag af handelsværdien. Til belysning af dette forhold er gældsprocenten endvidere beregnet efter et tænkt prisfald på fast landbrugsejendom inkl. stuehuse på 25 pct. i forhold til niveauet ultimo 2007. Som det ses af tabellen, ville gælden under denne hypotetiske forudsætning udgøre 54 pct. for alle heltidsbrug – faldende fra 73 pct. for brugere under 35 år til 38 pct. for brugere på 65 år og derover. Konklusionen er, at langt de fleste landbrug vil være solvente (have positiv egenkapital) selv efter et betydeligt fald i ejendomspriserne.

Ovennævnte gennemsnitlige gældsprocenter - ikke blot for alle heltidslandbrug, men også for heltidsbrug opdelt efter brugerens alder - dækker over store forskelle mellem landbrugene. I tilfælde af et betydeligt fald i ejendomspriserne vil især landbrug med forholdsvis stor gæld blive hårdt ramt. Det drejer sig bl.a. om yngre landmænd, der har etableret sig på store landbrugsbedrifter inden for de seneste 2-3 år, og som derfor kun har nydt godt af få års stigninger i ejendomspriserne. Herudover drejer det sig om midaldrende og ældre landmænd, der gennem en årrække har haft negativ opsparing - fx som følge ringe af indtjening - og som derfor har udnyttet friværdien skabt af de stigende ejendomspriser til at optage lån.

Landbrugets gæld

Dansk landbrug har en stor gæld – også væsentlig større end landbruget i de øvrige EU-lande. Den store gæld er et resultat af mange års kraftig vækst i gælden – en vækst, der i høj grad kan tilskrives den fortsatte stigning i ejendomspriserne og hermed det høje ejendomsprisniveau. Ifølge Danmarks Statistik blev der i 2006 omsat 5.498 landbrugsejendomme til en samlet købesum på 23,9 mia. kr. Hvis det løseligt anslås, at der i forbindelse med om sætningen af disse ejendomme er sket en forøgelse af belåningen fra 25 pct. til 75 pct. af købesummen, er jordbrugets gæld som følge heraf forøget med 12,0 mia. kr. Til sammenligning kan nævnes, at jordbrugernes samlede gæld ifølge Fødevareøkonomisk Instituts regnskabsstatistikker beløb sig til 216 mia. kr. primo 2006.

Den store gæld forringer ikke dansk landbrugs konkurrenceevne generelt, med mindre landmænd i andre EU-lande er villige til at acceptere en unormal lav forrentning af egenkapitalen.

Gældens sammensætning

Omkring tre fjerdedele af heltidsbrugenes gæld består af variabelt forrentede lån primært i form af rentetilpasningslån i realkreditinstitutter samt lån i pengeinstitutter, jf. tabel 1. Rentetilpasningslåne omfatter både traditionelle rentetilpasningslån og rentetilpasningslån baseret på pengemarkedsrenter (CIBOR eller EURIBOR). Begge låntyper kan være i danske kroner eller i euro. For langt de fleste traditionelle rentetilpasningslån tilpasses renten en gang årligt med virkning fra 1. januar, mens renten for de fleste rentetilpasningslån baseret på pengemarkedsrenter tilpasses to gange om året – den 1. januar og den 1. juli.

Det forhold, at landbruget har en stor gæld, samt at gælden fortrinsvis består af variabelt forrentede lån indebærer, at landbrugets indtjening efter finansielle poster er meget følsom over for ændringer i den korte rente. Siden 2005 er landbrugets nettorenteudgifter således steget kraftigt, hvilket dog udover stigningen i den korte rente også skyldes den kraftige vækst i gælden. For alle heltidslandbrug under ét beløb nettorenteudgifterne sig til 537.000 kr. i gennemsnit i 2007, og de forventes at vokse til 664.000 kr. i 2008 og 688.000 kr. i 2009, jf. tabel 2 og 3. I 2005 androg nettorenteudgifterne ”kun” 350.000 kr. i gennemsnit pr. heltidslandbrug.

Siden sommeren 2008 har renten i Danmark generelt ligget på et højere niveau end renten i Euro-zonen, hvilket har bidraget til at forringe dansk landbrugs indtjening i 2008 i forhold til landbruget i de øvrige EU-lande. I denne sammenhæng er det dog værd at nævne, at en betydelig del af landbrugets gæld består af lån i euro, hvor renten er uafhængig af den danske rente. (se tabel 1).

Landbrugets indtjening

Til yderligere belysning af den økonomiske situation for landbruget samt erhvervets udsigter for 2009 er der i tabel 2 og 3 (se bilag) givet en oversigt over heltidslandbrugenes indtjening i 2007 samt den forventede indtjening i 2008 og 2009. Som vist i disse tabeller, andrager heltidsbedriftenes resultat efter finansielle poster 133.000 kr. i gennemsnit i 2007, mens resultatet forventes at falde til 58.000 kr. i 2008 for så at stige til 161.000 kr. i 2009.

Den forventede forbedring af resultatet fra 2008 til 2009 er især positivt påvirket af en forventet stigning i prisen på svin – selv om stigningen nu ser ud til at blive betydeligt mindre end tidligere forudset. Omvendt trækker markante fald i priserne på korn, raps og mælk i sommeren 2008 samt et yderligere fald i mælkeprisen umiddelbart efter årsskiftet 2008-2009 i negativ retning.

Der er store forskelle mellem heltidsbrugene med hensyn til indtjeningen bl.a. afhængig af driftsformen. Mens svinebrugenes indtjening forventes at stige fra et meget lavt niveau i 2007 og et endnu lavere niveau i 2008 til et mere moderat niveau i 2009, forudses kvæg- og plantebrugenes indtjening at falde fra moderate niveauer i 2007 og 2008 til henholdsvis et lavt niveau og et særdeles lavt niveau i 2009.

Resultatet efter finansielle poster er det beløb, der er tilbage til aflønning af brugerfamilien for arbejdet i bedriften samt til forrentning af bedriftens egenkapital. Dette resultat skal derfor ses i relation til familiens arbejdsindsats, der i 2007 lå på 2.500 timer i gennemsnit pr. heltidsbrug, hvilket med en timeløn på 159 kr. svarer til knap 400.000 kr. pr. bedrift, samt til egenkapitalens størrelse. Set i denne sammenhæng ligger resultatet efter finansielle poster på et særdeles lavt niveau, hvilket sammen med penge- og realkreditinstitutternes stramninger af udlånspolitikken og den økonomiske usikkerhed i samfundet taler for, at de senere års stigninger i priserne på landbrugsejendomme afløses af fald, med mindre de økonomiske vilkår for landbruget forbedres markant. Ifølge Danmarks Statistik steg prisen på landbrugsejendomme fortsat til og med 2. kvartal 2008, mens prisen faldt med 3,3 pct. fra 2. til 3. kvartal 2008, hvilket ligeledes på, at priserne på landbrugsejendomme har toppet.

På længere sigt afhænger både landbrugets indtjening og ejendomspriserne især af prisen på korn samt af renten. Som følge af konkurrence mellem produktionsgrenene fører lave kornpriser generelt til lave priser både på andre planteprodukter og på husdyrprodukter med større eller mindre forsinkelse, mens omvendt høje kornpriser trækker priser på andre landbrugsprodukter med op. At forudsige de fremtidige priser på landbrugsprodukter og den fremtidige rente er imidlertid særdeles vanskeligt, hvorfor det også er vanskeligt at forudsige udviklingen i ejendomspriserne. Derimod kan der næppe være tvivl om, at priserne på landbrugsejendomme vil falde betydeligt de kommende år, med mindre de økonomiske vilkår for erhvervet forbedres markant i form af højere priser på landbrugsprodukter og/eller lavere renter.

Efter at den korte rente toppede i efteråret 2008 er den faldet betydeligt – det gælder især pengemarkedsrenterne samt renten på rentetilpasningslån med årlig rentetilpasning, hvorimod renten på lån i pengeinstitutter kun er faldet i mindre omfang. Nedgangen i renten vil - navnlig hvis den fortsætter - kunne medvirke til begrænse nedgang i ejendomspriserne og måske sikre en ”blød” landing.

Landbrugets likviditet

I den nuværende situation med finansiell krise og stramninger af penge- og realkreditinstitutternes udlånspolitik samt med usikkerhed om landbrugets fremtidige indtjening vil manglende likviditet betyde, at nogle landmænd tvinges til at afhænde deres landbrug – formodentlig også i tilfælde, hvor bedriften er solvent. For nogle landbrug er økonomisk overlevelse derfor et spørgsmål om at tilvejebringe tilstrækkelig likviditet til sikring af fortsat drift. I sådanne pressede situationer kan det blive nødvendigt for landmanden at afstå fra alle investeringer ud over de absolut nødvendige. Til belysning af dette forhold er heltidsbrugenes likvide resultat vist i tabel 2 og 3. Dette resultat er beregnet ved fra resultatet efter finansielle poster at trække bedriftens inflationsbetingede debitorgevinster samt ved hertil at lægge bedriftens afskrivninger. Bedriftens likvide resultat er det beløb, der i fravær af investeringer kan trækkes ud af bedriften og anvendes til betaling af privat forbrug, indkomstskat samt afdrag på lån.

Som vist i tabel 2 og 3, forventes det likvide resultat for alle heltidsbrug under ét at blive noget større i 2009 end i 2007 og 2008. For svinebrugenes vedkommende er der tale om en ganske stor stigning, men fra et særdeles lavt niveau, mens der for både for plante- og kvægbrug er tale om betydelige fald i det likvide resultat.

I forbindelse med vurderingen af heltidsbrugenes likviditet skal man i øvrigt være opmærksom på, at mange brugerfamilier har større eller mindre indtægter fra andre kilder end landbrugsbedriften – herunder lønindkomst fra arbejde uden for bedriften – med en positiv effekt på likviditeten.

Selv om det likvide resultat ligger på et lavt niveau i 2009, er det vurderingen, at langt de fleste heltidsbrug vil kunne sikre den nødvendige likviditet til fortsat drift i 2009 ved – hvis muligheden for yderligere lånoptagning er udtømt – at udskyde samtlige investeringer. Der er derfor næppe grund til at forvente nogen dyb landbrugskrise allerede i 2009, med mindre landbrugets långivere er særdeles tilbageholdende med at forlænge eksisterende lån og kassekreditter.

Landbrugets investeringer

Det primære landbrugs investeringer er konjunkturfølsomme, hvilket er belyst i tabel 4 ved en oversigt over sektorens samlede investeringer i driftsbygninger, inventar, maskiner og grundforbedringer samt de tilsvarende afskrivninger siden 1975. Herudover indeholder tabellen oplysninger om den årlige ændring i de reale priser på landbrugsejendomme, der er et ganske godt udtryk for erhvervets konjunkturer. Som ændringen i de reale ejendomspriser

ser indikerer, har der været tre mere eller mindre omfattende kriser i dansk landbrug siden begyndelsen af 1970'erne. Den første - og vel nok værste - var fra sidst i 70'erne til først i 80'erne, den anden var sidst i 80'erne og den tredje først i 90'erne.

Under alle disse kriser var der markante fald i landbrugets investeringer. Under den store krise i årene omkring 1970 faldt omfanget af investeringerne fra et niveau på 143 pct. af afskrivningerne i 1979 til 65 pct. i 1981, jf. tabel 4. Selv om landbrugets investeringer er konjunkturfølsomme foretages der dog investeringer under kriser. Bemærk endvidere, at landbrugets investeringer har ligget på et udsædvanligt højt niveau i 2006 og 2007, hvilket hænger godt sammen med de senere års store ejendomsprisstigninger.

Konklusionen er, at landbrugets investeringer er konjunkturfølsomme, hvorfor der som følge af de forholdsvis dystre økonomiske udsigter for 2009 må forventes en nedgang i investeringerne de kommende år.

Grøn Vækst og Sundhedstjek

Det nyligt vedtagne Sundhedstjek af landbrugspolitikken i EU indeholder forskellige mindre ændringer af landbrugsstøtten – herunder en yderligere reduktion i den direkte støtte under enkeltbetalingsordningen fra 5 pct. til 10 pct. samt mulighed for, at de enkelte lande kan anvende yderligere op til 10 pct. af denne støtte til særlige foranstaltninger som fx miljøordninger. Vælger Danmark at udnytte denne mulighed fuldt ud, vil reduktionen i den direkte støtte således vokse fra 5 pct. til 20 pct.

En sådan reduktion af støtten fra 5 til 20 pct. vil umiddelbart have en negativ effekt på landbrugets indtjening samt på ejendomspriserne. I 2009 forudses den direkte støtte før reduktion at udgøre ca. 420.000 kr. pr. heltidslandbrug. En yderligere reduktion på 15 pct. i alt vil derfor umiddelbart formindske indtjeningen med 63.000 kr. pr. heltidslandbrug. Og med en nominel kalkulationsrente på 6 pct., og under forudsætning af at der er tale om et uændret nominelt beløb ud i fremtiden, kan den kapitaliserede værdi heraf opgøres til godt 1 mio. kr. ($63.000 / 0,06 = 1.050.000$). Afhængig af landmændenes nuværende forventninger til den fremtidige enkeltbetaling kan den negative effekt på ejendomsprisen således komme op på godt 1 mio. kr.

Såfremt provenuet fra reduktionen af direkte støtte under enkeltbetalingsordningen anvendes til miljømæssige tiltag i landbruget, vil landbrugets indtjening og ejendomspriserne blive positivt påvirket af de pågældende tilskud og kompensationer i det omfang, der er tale om overkompensation. De pågældende tiltag vil derfor kunne opveje ovennævnte umiddel-

bare negative påvirkning af indtjening og ejendomspriser i større eller mindre grad afhængig af planens konkrete indhold. Afhængig af planens udformning vil tiltagene endvidere kunne bidrage til at formindske nedgangen i investeringsomfanget.

Samlet set tegner der sig et forholdsvis dystert billede af landbrugets økonomiske situation i 2009, hvilket hænger sammen med mange års kraftige vækst i erhvervets gæld, der i væsentlig grad er et resultat af en fortsat stigning i priserne på landbrugsejendomme. De økonomiske udsigter efter 2009 er vanskelige at forudsige, da landbruget - efter en række omlægninger af EU's landbrugspolitik - er blevet stadig mere afhængig af verdensmarkedspriserne for fødevarer, samtidig med at verdensmarkedspriserne især i disse år påvirkes af mange usikre faktorer – herunder den generelle økonomiske situation samt efterspørgslen efter planteprodukter til biobrændstof. Hertil kommer, at landbrugets økonomi også er meget afhængig af renten, og at den fremtidige rente ligeledes er vanskelig at forudsige.

Bilag

Tabel 1. Aktiver og passiver i heltidslandbrug opdelt efter brugerens alder, 1.000 kr. pr. be-
drift

	Brugerens alder					Alle heltidsbe- drifter
	Under 35	35-44	45-54	55-64	65 og derover	
<i>Aktiver i selveje, ultimo 2007</i>						
Landbrugsaktiver	22.222	21.684	19.514	17.561	18.053	19.934
Heraf fast ejendom	17.258	17.145	15.671	14.282	15.158	15.933
Andre materielle aktiver	1.891	2.263	2.541	2.288	3.098	2.352
Heraf fast ejendom	1.189	1.226	1.223	1.262	945	1.219
Finansielle aktiver	1.854	2.382	2.444	2.966	2.455	2.485
Aktiver i alt i selveje	25.967	26.328	24.498	22.815	23.605	24.772
<i>Passiver, ultimo 2007</i>						
Statslån	2	0	2	0	2	1
Fast forrentet realkreditlån	3.673	3.706	3.609	2.541	2.138	3.344
Rentetilpasningslån i kr.	3.164	2.574	1.995	1.527	2.326	2.192
Heraf baseret på CIBOR	-	-	-	-	-	355
Rentetilpasningslån i €	7.744	6.440	4.287	3.140	2.079	4.940
Heraf baseret på EURIBOR	-	-	-	-	-	2.005
Andre lån i realkreditinstitutter	303	110	45	25	13	90
Lån i realkreditinstitutter i alt	14.884	12.830	9.935	7.233	6.676	10.566
Lån i pengeinstitutter	4.886	3.581	2.905	2.740	2.239	3.250
Anden gæld	1.514	1.296	842	911	1.230	1.076
Regulering til kontantværdi	-110	-128	-91	-60	-77	-96
Gæld i alt	21.177	17.579	13.594	10.825	10.070	14.797
Egenkapital i alt	4.789	8.749	10.905	11.991	13.536	9.974
Passiver i alt	25.967	26.328	24.498	22.815	23.605	24.772
<i>Gældsprocent ultimo 2007</i>						
Jf. regnskabsstatistikken	82	67	56	47	43	60
Beregnet på grundlag af handelspris for fast ejendom	59	48	40	34	31	43
Efter tænkt 25 pct. fald i ejendoms- priserne	73	60	50	43	38	54

Kilde: Fødevarøkonomisk Institut, Landbrugsregnskabsstatistik, samt egne beregninger baseret på de pågældende landbrugsregnskaber.

Tabel 2. Resultat fra bedriften for heltidsbrug opdelt efter brugerens alder, 1.000 kr. pr. bedrift

	Brugerens alder					Alle heltidsbedrifter
	Under 35	35-44	45-54	55-64	65 og derover	
2007						
Resultat før finansielle omkostninger¹⁾	351	294	258	160	165	252
Generelle tilskud	414	401	372	335	350	376
Forpagtningsafgift	268	220	170	177	183	197
Renteudgifter, netto	814	691	453	364	343	537
Inflationsbetingede debitorgevinster ²⁾	362	291	218	160	156	239
Finansielle omkostninger netto³⁾	306	219	33	46	20	119
Resultat efter finansielle poster⁴⁾	45	75	225	114	145	133
Likvidt resultat⁵⁾	227	287	423	321	278	333
2008 (skøn)						
Resultat før finansielle omkostninger	468	394	352	241	257	348
Generelle tilskud	443	427	397	359	374	401
Forpagtningsafgift	303	247	191	202	208	223
Renteudgifter, netto	989	847	569	456	422	664
Inflationsbetingede debitorgevinster	295	338	180	132	128	196
Finansielle omkostninger, netto	554	429	183	167	127	290
Resultat efter finansielle poster	-86	-35	169	74	130	58
Likvidt resultat⁵⁾	211	276	444	342	319	342
2009 (skøn)						
Resultat før finansielle omkostninger	738	624	486	323	338	512
Generelle tilskud	451	438	409	374	387	413
Forpagtningsafgift	293	238	184	198	202	216
Renteudgifter, netto	1.010	869	595	476	431	688
Inflationsbetingede debitorgevinster	209	169	129	94	91	140
Finansielle omkostninger, netto	643	500	241	206	155	351
Resultat efter finansielle poster	95	124	245	117	183	161
Likvidt resultat⁵⁾	530	555	615	461	441	547

1. Resultatet er eksklusive nominelle kapitalgevinster (også kaldet konjunkturgevinster eller værdireguleringer) på aktiver
2. Inflationsbetingede debitorgevinster består af de reale gevinster på gælden, der skyldes inflationens udhuling af dens realværdi. Udtrykket "netto" refererer til, at de tilsvarende tab på fordringer er modregnet i de pågældende gevinster på gælden.
3. De finansielle omkostninger netto består af forpagtningsafgift og renteudgifter netto tillagt generelle tilskud (næsten udelukkende enkeltbetaling) samt inflationsbetingede debitorgevinster
4. Beregnet som forskellen mellem resultatet før finansielle poster og de finansielle omkostninger, netto.
5. Beregnet ved fra resultatet efter finansielle poster at trække inflationsbetingede debitorgevinster samt ved hertil at lægge afskrivninger.

Kilde: Se tabel 1.

Tabel 3. Resultat fra bedriften for heltidslandbrug opdelt efter driftsform, 1.000 kr. pr. bedrift

	Plantebrug	Kvægbrug	Svinebrug	Alle heltidsbrug
2007				
Resultat før finansielle omkostninger¹⁾	305	316	88	252
Generelle tilskud	452	423	340	376
Forpagtningsafgift	292	144	233	197
Renteudgifter, netto	455	503	712	537
Inflationsbetingede debitorgevinster ²⁾	184	228	319	239
Finansielle omkostninger netto³⁾	111	-4	286	119
Resultat efter finansielle poster⁴⁾	194	320	-198	133
Likvidt resultat⁵⁾	345	442	112	333
2008 (skøn)				
Resultat før finansielle omkostninger	468	494	43	348
Generelle tilskud	490	446	363	401
Forpagtningsafgift	340	162	263	223
Renteudgifter, netto	574	626	891	664
Inflationsbetingede debitorgevinster	154	189	265	196
Finansielle omkostninger, netto	270	153	526	290
Resultat efter finansielle poster	198	341	-483	58
Likvidt resultat⁵⁾	420	537	-49	342
2009 (skøn)				
Resultat før finansielle omkostninger	296	312	906	512
Generelle tilskud	513	460	371	413
Forpagtningsafgift	339	156	251	216
Renteudgifter, netto	596	647	920	688
Inflationsbetingede debitorgevinster	110	135	188	140
Finansielle omkostninger, netto	312	208	612	351
Resultat efter finansielle poster	-16	104	294	161
Likvidt resultat⁵⁾	291	387	868	547

Noter: Se tabel 2

Kilde: Se tabel 1.

Tabel 4. Landbrugets investeringer i driftsbygninger, inventar, maskiner og grundforbedringer samt hervedets konjunkturer udtrykt ved ændringen i de reale priser på landbrugsejendomme

	Investeringer, mio. kr.	Afskrivninger, mio. kr.	Investeringer i pct. af afskrivninger	Ændring i reale priser på fast land- brugsejendom, pct. i forhold til foregå- ende år
1975	2.910	2.352	124	11
1976	3.395	2.553	133	8
1977	3.674	2.826	130	5
1978	4.501	3.181	141	13
1979	5.081	3.554	143	-8
1980	3.709	4.000	93	-22
1981	2.838	4.383	65	-25
1982	3.456	5.009	69	-18
1983	3.957	5.545	73	15
1984	4.491	5.617	80	6
1985	5.458	5.706	96	17
1986	5.957	5.870	101	14
1987	5.343	6.001	89	-10
1988	4.706	6.114	77	-6
1989	5.598	6.225	90	-4
1990	6.144	6.316	97	0
1991	5.327	6.271	85	-3
1992	5.692	6.291	90	-4
1993	4.274	6.308	68	-6
1994	5.520	6.292	88	2
1995	6.403	6.441	99	6
1996	7.056	6.500	109	8
1997	7.826	6.583	119	9
1998	7.663	6.628	116	8
1999	6.982	6.695	104	4
2000	8.088	6.786	119	7
2001	9.631	7.010	137	7
2002	8.856	7.126	124	5
2003	8.453	7.317	116	4
2004	8.635	7.643	113	5
2005	9.826	8.254	119	13
2006	11.684	8.743	134	25
2007	14.406	9.254	156	12

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken; Skat, Ejendomssalg, samt egne beregninger baseret på disse kilder.